

ת"פ 34573/07/16 - יוסף אל מוחמד נגד מדינת ישראל, שלוחת תביעות טבריה

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 34573-07-16 מדינת ישראל נ' אל מוחמד ואח'
תיק חיצוני:

בפני
המבקש
נגד
המשיבה
כבוד השופט יריב נבון
יוסף אל מוחמד באמצעות עו"ד יריב יקותיאל
מדינת ישראל
שלוחת תביעות טבריה

החלטה

1. לפני בקשת הנאשם 1 (להלן: "המבקש") להורות על ביטול האישום, בין מחמת הגנה מן הצדק ובין בשל עילות מתחום המשפט המנהלי. בבסיס הבקשה - הטענה כי היה על התביעה לסגור את התיק בהסדר מותנה, בהתאם להוראות סימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **חסד"פ**).
2. כנגד המבקש (ונאשם נוסף - אדם עבסיה) הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירה שעניינה איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
3. על פי הנטען בכתב האישום, במועד הרלוונטי, היה יאמן אבו עיד (להלן: "המתלונן") בן שירות לאומי במשרד החקירות בתחנת משטרת טבריה, ובן כפרם של המבקש והנאשם הנוסף. בתאריך 14.7.16 (ולא כפי שנרשם בכתב האישום), בתחנת הדלק הסמוכה למגדל, עת תדלק המתלונן את רכבו, הגיע המבקש אל המתלונן ואיים עליו, שלא כדין, באומרו: "אני אשבור לך את העצמות, אני ארביץ לך, יה מלשן, למה אתה מלשין עליי?". בהמשך, הלך המבקש אל הנאשם הנוסף וקרא לו, והשניים חזרו אל המתלונן ואיימו עליו, שלא כדין, באומרו: "אנחנו נשרוף אותך, אנחנו נשרוף לך את הבית ואת הרכב, למה אתה מסתכל עלינו מוזר כשאנחנו מעוכבים בתחנה". הנאשם הנוסף הוסיף ואיים באומרו: "אתה פותח לנו תיקים אני אשבור לך את העצמות", ואף הושיט את ידיו לעבר פניו של המתלונן והוריד את משקפיו. על פי הנטען, את האמור עשו המבקש והנאשם הנוסף על רקע חשדם שמא המתלונן, על רקע שירותו במשטרה, "מלשין" עליהם בדבר מעורבותם בפלילים.

טענות הצדדים :

עמוד 1

4. ב"כ המבקש, עו"ד יריב יקותיאלי, טען בדיון שהתקיים ביום 10.5.17, כי בהתאם להנחיות היועמ"ש הוסמכה התביעה להפנות תיקים מסוג זה לנתיב של הסדר מותנה, עת נסיבות העבירה מצדיקות זאת. במקרה דנן, התביעה לא שקלה את השיקולים הרלוונטיים עובר להגשת כתב האישום ובכך חרגה מן החובה המוטלת עליה כרשות מנהלית. עסקינן במבקש צעיר אשר עברו נקי, ולכן לא הייתה הצדקה שלא למלא חובה זו. הצהרת התביעה בכתב האישום לפיה בכוונתה לעתור למאסר בפועל באם יורשע המבקש, אין בה די כדי לשלול קיומה של זכות זו. לנוכח האמור, עותר ב"כ המבקש לביטול כתב האישום.

5. המשיבה, בתגובתה בכתב מיום 14.5.17, טענה כי יש לדחות את הבקשה הן מחמת שיהוי בהעלאתה והן מן הטעם כי שיקול הדעת של המשיבה בכל הנוגע לבחינת התאמת תיק זה או אחר לנתיב של הסדר מותנה, הינו שיקול דעת רחב ואין מקום להתערב בו. ממילא, הפניית חשוד זה או אחר להליך של הסדר מותנה אינה זכות הקנויה לו, אלא נתונה היא לשיקול דעת התביעה. באשר למקרה דנן, טוענת המשיבה כי נסיבותיו החמורות של תיק זה כלל אינן מצדיקות הפנייתו להסדר מותנה. עסקינן באיומים כלפי מי אשר שירת בתחנת משטרה, על רקע שירותו, וזאת על ידי 2 תושבי כפרו. אופי האיום החמור לכשעצמו והפגיעה הטמונה בו חייבו העמדה לדיון. לנוכח האמור, לא נפל כל פגם בהתנהלות המשיבה ולכן יש לדחות את הבקשה לביטול כתב האישום.

דיון והכרעה :

6. עסקינן בטענה אשר נטענה על ידי עו"ד יקותיאלי, ב"כ המבקש, בעיצומה של ישיבת ההוכחות השנייה בתיק זה, דהיינו כ- 10 חודשים לאחר הגשת כתב האישום. טענתו של עו"ד יקותיאלי לפיה: "סנגור מחויב לטעון טענה מקדמית ברגע שנודע לו עליה, וכך אני עושה", הינה תמוהה, שלא לומר בלתי סבירה בעליל. תמהני, כיצד טענה מסוג זה נודעה לעו"ד יקותיאלי אך עתה בחלוף זמן כה רב מאז הגשת כתב האישום, עת עסקינן בטענה אשר ניתן היה, בשקידה סבירה, לברר אותה מיד עם הגשת כתב האישום וצילום חומר הראיות. לנוכח האמור, ודאי שלא ניתן לקבל את דבריו של עו"ד יקותיאלי לפיהם אך עתה נודע לו הדבר ומוטב כי היה נמנע מלומר זאת. ניתן היה לדחות על הסף את בקשתו של עו"ד יקותיאלי אך לנוכח השיהוי הבלתי סביר בהצגתה, אך לא אעשה כן אלא אתייחס אף לגוף הטענה.

הסדר מותנה - המסגרת הנורמטיבית :

7. פרק ד' לחסד"פ דן בהליכים שלפני המשפט. פרק זה כולל את הוראת סעיף 62 הקובעת את סמכותו של תובע להעמיד אדם לדיון משראה כי הראיות בחומר החקירה שהועבר לו מספיקות להגשת כתב אישום, ולא סבר שאין במשפט עניין לציבור. בשנת 2012 התקבל בכנסת תיקון 66 לחסד"פ, מכוחו הוסף סימן א'1 לפרק ד' אשר עוסק בסגירת תיק בהסדר. ליבתו של התיקון מצוי בהוראת סעיף 67א(ב) לחסד"פ, אשר קובע כדלקמן:

"ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר (בסימן זה - הסדר), אם ראה כי מילוי תנאי ההסדר יענה על העניין לציבור, בנסיבות המקרה".

8. על פי סעיף 67א(ג) לחסד"פ הסדר ייערך רק בעבירה מסוג חטא או עוון או בעבירה מסוג פשע המנויה בתוספת השלישית (למעט חריגים כמפורט שם). על פי ס"ק (ד) תנאי לסגירת התיק בהסדר הוא כי לדעת התובע העונש המתאים לחשוד לא כולל מאסר בפועל, וכי לחשוד אין רישום לפי חוק המרשם הפלילי בחמש השנים שקדמו לעבירה ואין חקירות או משפטים תלויים ועומדים נגדו. בשנת 2013 פרסם היועץ המשפטי לממשלה הנחיות: "נוהל והנחיות להפעלת תיקון 66 לחסד"פ - הסדר מותנה" (הנחיה מספר 4.3042) (להלן: **הנחיות היועמ"ש**). ההנחיות קובעות את סוגי העבירות בהן ניתן לערוך הסדר מותנה; אופן יישום החוק; מטרותיו של ההסדר המותנה; תנאי הסף לעריכתו ורשימת התנאים שניתן לכלול בו; וכן שיקולים מנחים לאופן הפעלת שיקול הדעת בהחלטה על הסדר.

9. לרוב, טענות המכוונות כלפי הפעלת שיקול דעתה של התביעה ככלל מוצאות את מקומן בגדרה של טענת ההגנה מן הצדק המעוגנת בסעיף 149(10) לחסד"פ. הגנה מן הצדק חלה במצב שבו התנהגותה הפסולה של הרשות מחייבת הימנעות מהעמדה לדין. קבלת טענת ההגנה מן הצדק מאפשרת לבית המשפט הדין בעניין פלילי לבטל כתב אישום שהגשתו או בירורו עומדים "בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (ראו: ע"פ 8551/11 סלכגי' נ' מדינת ישראל (מיום 12.8.2012)).

10. מלשון סעיף 67א(ב) לחסד"פ בפרט, ומיתר הוראות סימן א'1, ניתן ללמוד כי שאלת עריכתו של הסדר מותנה נתונה לשיקול דעתה של התביעה, וההחלטה אם להציע הסדר לסגירת תיק תלויה בעמידת החשוד בתנאי סף וכן בהכרעה אם בשקלול הנסיבות, האינטרס הציבורי מטה את הכף לעריכת הסדר. בהמשך לרוח הדברים בחוק, נוסחו גם הנחיות היועמ"ש (ראו סעיף 10 להנחיות).

11. בדברי ההסבר להצעת החוק צוין מפורשות כי: **"השימוש בהסדר ייעשה בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של תיק מסוים... אף שמטבע הדברים, הסדר זה נועד... לשמש בעיקר במקרים של עבירות קלות, או במקרים של נסיבות מקלות..."**. המדובר אפוא בסמכות שבשיקול דעת, ולא בחובה המוטלת על התביעה בכל מקרה, ומכאן שאי היעדרות התביעה לקיום הסדר מותנה גם אם הנאשם עומד בתנאי הסף לכך, אינה יוצרת כשלעצמה עילה להתערבות בית המשפט בהחלטת התביעה.

12. המבחן העיקרי שנקבע בשאלת ההסדר לפי סעיף 67א' לחסד"פ היא שאלת האינטרס הציבורי בהעמדה לדין של החשוד הספציפי. במקרה דנן, ולפי המבחנים שנקבעו בהקשר זה, לא שוכנעתי כי נפל פגם בהחלטת המשיבה שלא לסגור את התיק נגד המבקש בהסדר מותנה, ומכאן המסקנה שיש לדחות את הבקשה.

13. החלטת המשיבה להגיש כתב אישום במקרה זה, כמפורט בתגובתה, נוגעת לליבת העניין הציבורי ובחינתו, עת האיום הופנה כלפי מי אשר שירת כשוטר בתחנת משטרה ועל רקע שירותו זה, ובוודאי שאינה חורגת מהנחיות היועמ"ש ומהשיקולים שיש לשקול עובר להגשת כתב האישום. המבקש אף אינו עומד בתנאי הסף הנדרשים לקיומו של הסדר מותנה, לרבות בנוגע לעמדתה העונשית של המשיבה להטלת מאסר בפועל, באם יורשע המבקש בדין.

14. המקרים אליהם הפנה הסנגור בטיעונו אינם יכולים לבסס טענה בדבר מדיניות של התביעה במקרים דומים ומכל מקום כל מקרה נבחן לגופו. בנוסף, ודאי שאין מקום להיעתר לבקשה מסוג זה בשלב מתקדם זה של ההליך, עת מרבית עדי התביעה העידו בפניי, לרבות המתלונן עצמו. התערבות שכזו בשיקול הדעת המקדמי של המשיבה באשר לעצם הגשת כתב האישום, אינו נחוץ בנסיבות מקרה זה.

15. **לנוכח האמור לעיל, אני מחליט לדחות את הבקשה.**

המזכירות תשלח את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ח אייר תשע"ז, 14 מאי 2017, בהעדר הצדדים.